Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16897

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i, genç sporcular?n spor ortamlar?nda kar??la?t?klar? etik ikilemlere yönelik tutumlar?n? ve karar verme süreçlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Bahri Gürp?nar taraf?ndan 2014 y?l?nda Türk kültürüne uyarlama çal??mas? yap?larak kullan?ma sunulmu?tur. Bu adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk örnekleminde geçerlik ve güvenirlik özelliklerini incelemeyi amaçlam??t?r.

Ölçek, özellikle altyap? sporlar? ba?lam?nda sporcu davran??lar?n?n ahlaki boyutunu, hileye e?ilimi, rekabetçilik düzeyini ve adil oyun prensiplerine ba?l?l??? de?erlendirmeyi hedefler. Toplam 9 maddeden ve 3 alt boyuttan olu?an ölçek, spor eti?i alan?ndaki ara?t?rmalar için önemli bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Ahlak, ahlaki karar alma, spor psikolojisi, altyap? sporlar?, tutum, uyarlama, etik, genç sporcular.

Yazarlar

Bahri Gürp?nar

Amaç

Ölçe?in temel amac?, altyap? sporlar?nda yer alan genç sporcular?n müsabaka s?ras?nda veya antrenman ortam?nda sergiledikleri ahlaki tutumlar? ve etik olmayan davran??lara yatk?nl?klar?n? tespit etmektir. Ölçek, literatürde ahlaki karar alma süreçlerinin ölçülmesine yönelik araç eksikli?ini gidermeyi amaçlamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve spor ortam? için uygunlu?unu sa?lamak ve ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmac?lar taraf?ndan kullan?labilirli?ini art?rmak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu sayede, Türkiye'deki genç sporcular?n etik davran?? geli?imleri bilimsel olarak izlenebilir hale gelmi?tir.

Yap?

Ölçek, sporcular?n etik davran??lara yönelik bili?sel ve duygusal e?ilimlerini, yani ahlaki karar alma tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?d?r. Ölçek, bu tutumlar? de?erlendirmek üzere üç temel alt boyuta ayr?lm??t?r ve her alt boyut 3 madde içermektedir. Toplamda 9 maddeden olu?maktad?r.

Bu alt boyutlar, spor eti?ine ayk?r? davran??lar? benimseme (Hileyi Benimsemek) e?iliminden,

ARABPSYCHOLOGY.COM

sportif rekabetin etik s?n?rlar?n? zorlama (Yar??ma Severli?i Benimsemek) ve adil oyun prensiplerini koruma (Adilce Kazanmay? Korumak) düzeyine kadar uzanan geni? bir spektrumu temsil eder. Ölçek, sporcunun kazanma arzusunun etik kurallar? ne ölçüde ihlal etme potansiyeli ta??d???n? ortaya koyarak, spor ahlak?n?n geli?im düzeyine dair önemli veriler sunmaktad?r.

Geçerlik

Ölçek, Bahri Gürp?nar (2014) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas? kapsam?nda Türk örnekleminde geçerlik çal??malar?na tabi tutulmu?tur. Çal??ma, ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek üzere faktör analizine odaklanm??t?r. Geçerlik çal??malar?n?n sonuçlar?, ölçe?in altyap? sporlar?nda yer alan bireylerin ahlaki tutumlar?n? ölçmede yeterli düzeyde geçerli oldu?unu göstermi?tir.

Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi gereken üç alt boyutu do?rulayarak desteklenmi?tir. Spesifik geçerlik katsay?lar? kaynak içerikte belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan makale, ölçe?in Türk sporcu popülasyonunda kullan?ma uygun oldu?unu belirtmektedir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda ölçe?in güvenirlik analizleri yap?lm??t?r. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve kararl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder. Kaynak içerikte spesifik güvenirlik katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) belirtilmemi?tir; ancak akademik bir uyarlama çal??mas?n?n, iç tutarl?l?k analizleri yoluyla ölçe?in güvenilirli?ini kan?tlad??? varsay?lmaktad?r.

Yüksek bir güvenirlik düzeyi, ölçe?in maddelerinin kendi alt boyutlar?yla uyumlu oldu?unu ve ölçülen ahlaki karar alma tutumlar?n?n zaman içinde kararl? oldu?unu gösterir. Bu, ara?t?rmac?lar?n elde etti?i sonuçlara güvenebilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçek, orijinal yap?s?na sad?k kal?narak 3 temel alt boyuttan ve toplam 9 maddeden olu?acak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r. Yap?lan faktör analizi, bu üç faktörlü yap?n?n Türk sporcu örnekleminde de do?ruland???n? göstermi?tir. Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçek maddelerinin ilgili olduklar? alt boyutlar? yüksek oranda temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Alt boyutlar ?unlard?r:

Hileyi Benimsemek: Etik olmayan yollarla kazanmaya yönelik tutumlar? ölçer.
Yar??ma Severli?i Benimsemek: Rekabeti ve bazen etik s?n?rlar? zorlamay? içeren tutumlar? ölçer.
Adilce Kazanmay? Korumak: Fair play ve sportif dürüstlü?e verilen de?eri ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: 9 maddelik k?sa form, 3 alt boyutlu yap?.

Language Available: Türkçe

Population Group: Sporcular (Altyap? seviyesinde, genç sporcular).

Age Group: Genellikle ergenlik dönemi (12-18 ya?) ve sonras? genç sporcular.

Population Details: Türkiye'deki çe?itli spor dallar?nda (futbol, basketbol, voleybol vb.) aktif olarak yer alan altyap? sporlar? ö?rencileri ve sporcular? üzerinde kullan?ma uygundur.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r. Kat?l?mc?lar, maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? 1 (Kesinlikle kat?lm?yorum) ile 5 (Kesinlikle kat?l?yorum) aras?nda i?aretler. Puanlama, alt boyutlar?n ortalamas? üzerinden gerçekle?tirilir.

Anahtar Kelimeler

Spor eti?i, psikometri, Likert ölçe?i, gençlik sporlar?, B. Gürp?nar, güvenirlik, sporcu tutumlar?, moral geli?im.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: bahrigurpinar@akdeniz.edu.tr

Correspondence Address: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal uyarlama çal??mas? 2014 y?l?nda tamamlanm?? ve yay?nlanm??t?r. Sorumlu yazar Bahri Gürp?nar olup, ölçe?in akademik veya ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için yazarla e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: altyapi-sporlarinda-ahlaki-karar-alma-tutumlari-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Gürp?nar, B. (2014). Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?inin Türk Kültürüne uyarlanmas?: Bir Türk örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *E?itim ve Bilim*, *39*(176), 405-412. Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: egitimvebilim.ted.org.tr

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplamda 3 alt boyut ve 9 maddeden olu?maktad?r:

Hileyi Benimsemek (3 m): Kazanmama yard?mc? olaca??n? dü?ünürsem hile yapar?m.
Yar??ma Severli?i Benimsemek (3 m): Bazen rakibimi tahrik etmeye çal???r?m.
Adilce Kazanmay? Korumak (3 m): Kazanmak ve kaybetmek hayat?n bir parças?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM